

* **SOCIOLOGIA AMBIENTAL**

Prof. Josep Espluga

Ciències Ambientals. UAB. Curs 1998-99

1. Sociologia i medi ambient. Introducció.

- 1.1. Conceptes bàsics de la perspectiva sociològica. Individu i societat. Processos de socialització. Identitat i valors. Reproducció i canvi de l'estructura social. El medi ambient en la cruïlla dels conflictes socials.
- 1.2. Principals mètodes i tècniques per a la investigació social.
- 1.3. Natura i Societat. La idea de natura. La idea de progrés. La ciència i la tècnica.
- 1.4. El coneixement sociològic davant el medi ambient: la sociologia ambiental.

2. El pensament sòcio-ambiental.

- 2.1. Ambientalisme i determinisme geogràfic.
- 2.2. Ecologia humana i ecologia social
- 2.3. La crítica al “paradigma exempcionalista” i el “nou paradigma ecològic” de W.R. Catton i R.E. Dunlap.
- 2.4. Els excessos de la Modernitat: A. Giddens i U. Beck. La Societat del Risc.

3. Percepció social dels riscos ambientals.

- 3.1. Concepte de risc. La importància de les definicions.
- 3.2. La sociologia del coneixement científic.
- 3.3. Coneixement científic i coneixement popular. Percepció social del risc.
- 3.4. “Acceptació” del risc. Comunicació de riscos ambientals.

4. Territori i medi ambient.

- 4.1. Processos d'urbanització i medi ambient.
- 4.2. Territori, medi ambient i salut.
- 4.3. Impacte de les activitats productives en el territori: l'avaluació d'impacte social.
- 4.4. Els casos de l'agricultura, les instal·lacions industrials, i el turisme.

5. Respostes socials a la problemàtica ambiental.

- 5.1. L'ecologisme polític: precedents i arrels històriques i ideològiques.
- 5.2. Els nous moviments socials
- 5.3. La política verda: la irrupció dels partits verds.
- 5.4. Globalització, medi ambient i desigualtats Nord-Sud.
- 5.5. El concepte de desenvolupament sostenible des de la perspectiva sociològica.

OBJECTIU: Introduir conceptes i mètodes d'anàlisi específics en Sociologia Ambiental.

AVALUACIÓ:

- L'avaluació del curs es farà mitjançant un examen final.
- Durant el curs es presentaran 4 lectures a classe, de les quals caldrà entregar un comentari crític el dia de l'exposició (o abans). Hi haurà també altres treballs optatius, consistents en fer una proposta d'anàlisi de cas d'acord amb les pautes que es donaran a l'efecte.

BIBLIOGRAFIA GENERAL:

- AMATO, V. (1995) *Rischio Tecnologico, ambiente e territorio*. Napoli, Edizione Scientifiche Italiane.
- ARAUJO, J. (1995) *En torno al entorno*, Madrid, Grupo Libro.
- BÁRCENA, I; IBARRA, P.; ZUBIAGA, M. (1995) *Nacionalismo y ecología. Conflicto e institucionalización en el movimiento ecologista vasco*. Madrid, La Catarata.
- BECK, U. (1998) *La sociedad del riesgo*, Barcelona, Paidós.
- BECK, U. (1998) *Políticas Ecológicas en la edad del riesgo*. Barcelona, El Roure.
- BERIAIN, J. (comp.) (1996) *Las consecuencias perversas de la modernidad*. Barcelona, Anthropos.
- BOADA, M. & ZAHONERO, A. (1998) *Medi Ambient. Una crisi civilitzadora*. Barcelona, La Magrana.
- BOURD, D. (1997) *Nature et technique. Essai sur l'idée de progrès*. Paris, Hatier.
- BROWN, J. (1989) *Environmental Threats: Perception, Analysis and Management*. London, Belhaven.
- CARSON, R. (1980) *Primavera silenciosa*, Barcelona, Grijalbo.
- COLBORN, T., PETERSON MEYERS, J.; DUMANOSKI, D. (1997) *Nuestro futuro robado*, Madrid, Ecoespaña.
- COMMONER, B. (1992) *En paz con el planeta*, Crítica, Barcelona.
- CROSBY, A.W. (1988) *Imperialismo ecológico: La expansión biológica de Europa. 900-1900*. Barcelona, Crítica.
- DEMATTEIS, G. (1996) *Progetto implicito. Il contributo della geografia umana alle scienze del territorio*. Milano, FrancoAngeli.
- DOUGLAS, M. (1996) *La aceptabilidad del riesgo según las ciencias sociales*. Barcelona, Paidós.
- DOUGLAS, M. & WILDAVSKY, A. (1982) *Risk and culture*. London, University California Press.
- ENGELS, F. (1976) *La condición de la clase obrera en Inglaterra, 1844*, Madrid, Akal.
- FRANKLIN, J. (de.) (1998) *The politics of Risk Society*. Cambridge, Polity Press.
- GARCIA, Ernest (1995) *El trampolí fàustic. Ciencia, mite i poder en el desenvolupament sostenible*. València, Germania.
- GONZÁLEZ, M.I.; LÓPEZ, J.A.; LUJÁN, J.L. (1996) *Ciencia, tecnología y sociedad. Una introducción al estudio social de la ciencia y la tecnología*. Madrid, Tecnos.
- HANNIGAN, J.A. (1995) *Environmental Sociology. A Social Constructivist Perspective*. Londres i Nova York, Routledge.
- LASH, S.; SZERSZYNSKI, B.; WYNNE, B. (eds.) (1996) *Risk, Environment and Modernity. Towards a New Ecology*. London, Sage.
- LATOUR, B. (1993) *Petites leçons de sociologie des sciences*. Paris, La Découverte.
- LEMKOW, L. (1984) *La protesta antinuclear*. Madrid, Mezquita.
- LEMKOW, L. & BUTTEL, F. (1983) *Los movimientos ecologistas*. Madrid, Mezquita.
- MARTÍNEZ ALIER, J. (1984) *L'ecologisme i l'economia. Història d'unes relacions amagades*. Barcelona, Edicions 62.
- MARTÍNEZ ALIER, J. (1992) *De la economía ecológica al ecologismo popular*. Barcelona, Icaria.
- MORENO, L.; LEMKOW, L.; LIZON, M.A. (1992) *Bioteconología y sociedad*. Madrid, MOPT.
- MOSCOVICI, S. (1977) *Essai sur l'histoire humaine de la nature*. Parid, Flammarion.
- PERINAT, A. & LEMKOW, L. (1983) "Biología y ciencias humanas" a PAPERS, Revista de Sociología, 19.
- PUY, A. (1995) *La percepción social de los riesgos*. Madrid, Mapfre.
- STANNERS, D. & BOURDEAU, P (eds.) (1995) *Europe's Environment*. Copenhagen, EEA.
- VIGNERON, J. & FRANCISCO, L. (1996) *La Communication environnementale*. Paris, Economica.